

Brennmaneter

Brennmanetene som finnes i Norge gir sjelden opphav til alvorlige forbrenninger. Det er flere manetarter i Norge. Den vanlige gulrøde brennmaneten, *Cyanea capillata*, er å finne langs hele norskekysten.

I varmere farvann eksisterer det imidlertid mange forskjellige arter av brennmaneter som kan gi langt mer alvorlige symptomer, i verste fall livstruende. Et eksempel er den såkalte "Portuguese man-of-war"/"Portugisisk krigsskip", *Physalia sp.*, som er mest vanlig i tropiske og subtropiske farvann.

Mekanismen for forbrenninger er imidlertid den samme for alle brennmanetarter. De inneholder en gift som er sammensatt av forskjellige stoffer. Giften frigjøres fra celler i "brenntrådene" (tentaklene). Ved mekanisk eller kjemisk påvirkning vil giften frigjøres i huden til offeret.

Symptomer

De vanligste symptomer er umiddelbar brennende smerte fulgt av kløe og hudirritasjon.

Først ser man gjerne røde, hovne striper på kontaktstedene, som senere kan utvikle seg til blærer og eventuelt sår.

Noen opplever allmennsymptomer i form av kvalme, muskelsmerter og tungpustethet, samt en fornemmelse av sammensnøring i brystet. Slike symptomer vil først og fremst opptre etter forbrenninger av brennmanetarter som ikke er så vanlige i Norge.

Noen mennesker vil kunne reagere med sjokkutvikling på grunn av allergi-/hypersensitivitetsreaksjoner.

Behandling

Skyll den aktuelle kroppsdelene rikelig med saltvann. Ferskvann bør unngås da dette kan øke frisettelse av gift. Fjern eventuelle gjenværende brenntråder, uten å gni eller skrubbe. Skadet kroppsdel holdes i ro.

Deretter kan man senke kroppsdelene i varmt vann (40-45 grader C). Det varme vannet ødelegger giftstoffene. Hold kroppsdelene i vannet til smerten har gitt seg.

Vær obs på at vannet ikke må være for varmt, da dette kan gi skoldeskader i stedet. Sjekk vanntemperaturen med en frisk legemsdel, da den påkjente legemsdelen ikke er pålitelig som varmeindikator.

Hvis det utvikles en allergisk reaksjon, eller hvis et lite barn har brent seg på større deler av kroppen og huden er svært rød og smertefull, bør lege kontaktes.